

Tanulságos igék a 2. Korintusi levélből

Milyen jó hallani nekünk, hogy Isten hűséges. Mert a hűséggel nagy baj van. Gondoljunk arra, mennyi hűtlenség létezik a házasságokban, az üzleti életben, az emberi kapcsolatokban. Ki ne tudna mondani olyan eseményt, amikor becsapták, rászedték, hűtlenül bántak vele?

2.

Mi kell ahhoz, hogy Istenhez forduljunk?

4.

Szamosháti templomavatások

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXIII. ÉVF. • 22. SZÁM
2022. NOVEMBER 15.
ÁRA 1,50 LEJ

A külső feltételek erősítik hitünket

Marosvásárhely több jelentős egyházi épületét is felújították az elmúlt években a magyar kormány és az egyházkerület támogatásával. A vásárhelyi egyházközségek kuratóriumot alkotva igyekeznek együtt dolgozni, ennek is köszönhető, hogy kilenc jelentős épületet sikerült rendbe tenni. Az impozáns Vártemplom mellett megújult a régi parókia, vagyis a Református Kántor-Tanítóképző Főiskola épülete, a marosi és maros-mezőszéki egyházmegye esperesi hivatalainak helyet adó Teleki-ház, a pici házként ismert kántori lakás, az egykori leányiskola, amely a református kollégium alsó tagozatának ad helyet, a Posta utca egykori IKE-ház (bábszínház), a Makariás-ház, valamint a református temetőhöz tartozó épületek.

Kolumbán Vilmos püspökhelyettes a 2Krn 6,26–31 ige alapján szólt a gyülekezethez. A választott nép templomának és fogságának történetét idézte fel, majd rámutatott: a lelki templom mindig a legnagyobb nehézségek, kilátástalanság idején épült fel, amikor a nép felismerte, hogy vissza kell térni Istenhez. Az ígértetés után Henter György helybéli lelkipásztor felidézte, hogy a Vártemplomhoz köthető az erdélyi református egyház 1559-es születése.

5.

Megújult a marosvásárhelyi Vártemplom, ám a lelki templom mindig a legnagyobb nehézségek idején épül fel

Fotó: Kiss Gábor

Legyünk az evangélium postásai!

Pál apostol Filemonhoz írt levele az abból kisugárzó együttérzés és szeretet alapján az ószövetségi Ruth könyvéhez hasonlítható. Az apostol a római börtönben írta gazdag felebarátjának, Filemonnak, aki valószínűleg Kolossében élt. Ott a gyülekezet elöljárója lehetett, aki házát a gyülekezeti összejövetelek megtartására bocsátotta.

Az írás szerint Kolosséból megszökött egy Onesimus nevű rabszolga, éppen a kegyes Filemontól, meglophatta gazdáját, és Rómáig meg sem állt, azt gondolva, hogy ott el tud vegyülni a tömegben. Rómában megismerte a börtönben prédikáló apostolt, akitől megtanulhatta, hogy „Krisztusban nincs többé szolga és szabad”. Az evangélium befogadása által új ura lett életének: a minden idők igazi ura, Krisztus személyében.

3.

Ráadás

Ezerkilencszázhetvenhatot írtunk. Javában tombolt a kommunizmus – éppen enyhébb, de mégis nyomasztó változata. Az idősebbek, akik átéltek az ötvenes évek borzalmait, tudták, hogy lehet annál sokkal rosszabb is. Mi, fiatalok, még nem. De akkoriban még volt élelem az üzletek polcain, nem maradt ki órák hosszat az áramszolgáltatás, az iskolai büfében kakaót, Rigó Jancsit, üveges kefir és 25 banis kiflit vettünk a zsebpénzünkéből. Pár lejbe került a diákbérlet, kedvünkre buszozgattunk Marosvásárhelyen a Víkend-teleptől a Kombinátig. Tizenévesen igazából nem is tudtunk elképzelni más világot, mint azt, amelyikbe beleszülettünk, belső szégyennel átitatott külső büszkeséggel vártuk az átlépést az úttörők sorából a KISZ-be. Közben konfirmáltunk, jártunk ifire is, amit nem volt szabad így nevezni. Persze ez is része volt az általunk elsajátított „természetességnek”: hogy van külső és van belső világ, létezik pionírtevékenység és vallásóra, hazafias munka és szeretetszolgálat, iskola és család, kötelezően felmondandó szöveg és lélekből jövő meggyőződés.

5.

Tanulságos ígék a 2. Korintusi levélből

3.

Tudunk-e hűségesek lenni?

Miután Pál azt írta, hogy Isten a minden irgalmasságnak és vigasztalásnak az Istene, ezúttal azt jelenti ki, hogy Isten hű. Az irgalmasság és hűség Istennél összetartoznak. Isten hűsége azt jelenti, hogy ő nem a közmondás szerint jár el, miszerint: amilyen a mosdó, olyan a törülköző. Az Úr hűséges volt a hűtlenkedő Jákobhoz és minden más gyermekéhez, hozzánk is, akik most e sorokat olvassuk. Mi is épp ezért imádatlalt és hódolattal mondjuk: kisebb vagyok minden jótéteményednél és hűségednél.

Milyen jó hallani nekünk, hogy Isten hűséges. Mert a hűséggel nagy baj van. Gondoljunk arra, mennyi hűtlenség létezik a házasságokban, az üzleti életben, az emberi kapcsolatokban. Ki ne tudna mondani olyan eseményt, amikor becsapták, rászedték, hűtlenül bántak vele? Talán már annyiszor csalódtunk, hogy nem is tudunk bízni az emberekből.

Milyen jó épp ezért, hogy Isten hűséges, benne nem kell csalódnunk. De azért ne nyugodjunk bele abba, hogy a Földön nincs hűség. Mert Pál azt mondja: a Földön is van hűség, Isten minden ígérete Krisztusban igenné és ámenné lett. Pedig ő nemet is mondhatott volna e világra, minden oka megvolt rá. De ő mégis igent mondott. Évszázadokon a próféták által hirdette az igent, s végül nem csak szavakban mondta ki azt. Mert az idők teljességében látható igent is mondott. Évezredekkel korábban kimondta: te fiam leszel, én pedig Istened leszek. Krisztusban ez az ígértel teljesedett be. Ő testvérünk lett, Krisztusért minket is gyermekeivé fogadott, így mi is beleszülettünk az ő családjába, mi is gyermekei és örökösei lehetünk. Istennek ez az igen szava hozzánk is szól, ő hűséges hozzánk is.

A Szentírás utolsó könyvében a sok félelmetes csapás és próba leírása után különös lovas jelenik meg hóféhér lovon. A lovas neve éppen az összefüggésben fontos számunkra. A neve: hű és igaz. Ezért olyan fontos nekünk azt hinni, hogy bár az emberek a Földön a hűséget meg-

yalázzák, porba tapossák, megfeszítik, de az mégis létezik. E világon nemcsak a hazugság és a csalás húzódik végig, hanem az a lovas is, akinek a neve hű és igaz.

Am ezek után újra feltevődik a kérdés: mi a helyzet a hűségünkkel? Mit jelent életünkben az, hogy Isten hű és igaz? Nyugodjunk bele abba, hogy itt mindenki hűtlen, mi is azok vagyunk és azok is maradunk? Pál nem ezen a véleményen van. Mert Krisztus nincs egyedül, van egy csapata, serege, népe és gyülekezete, akik vele szoros közösségben élnek. S akik Krisztuséi, azok szintén hűek és igazak lesznek. Pál ezt illusztrálja is, olyan képet használ, amely abban az időben igen ismert volt: ez a megpecsételés, a megkenetés, a megerősítés képe. Mind a három kifejezés azt sugallja, hogy végérvényes szövetségekötés történt. Sőt, a Lélek zálogát is adta szívünkbe. Az apostol Krisztust és az ő gyülekezetét elszakíthatatlan egységben látja. Ezért ha ő hű és igaz, akkor az ő népének is hűnek és igaznak kell lennie.

Így érthetjük meg azt, amit Pál különös dicsekedésének lehetne nevezni. Ez jellegzetes vonása e levélnek. Pál ezúttal a gyülekezettel dicsekszik. Elmondja, ő a hű és igaz Krisztus szolgálatában állhat, büszke arra, hogy Isten ügyét képviselheti. Dicsekszik azzal, hogy őszinteséggel és tisztasággal, Isten kegyelmével forgolódik a világban. Ennek eredménye pedig az lett, hogy több helyen gyülekezetet alapíthatott, és e közösségek élnek. Pál örül annak, hogy majd ama nagy napon nem kell szégyenkeznie Isten előtt, és azok is vele örülhetnek, akiket ő Krisztushoz vezetett.

Persze e dicsekedés nem megy minden nehézség nélkül, hisz Korinthusban is voltak olyanok, akik kötekedtek vele. Azt nehezményezték, hogy megígérte nekik, eljön hozzájuk, ám mégsem ment el. Ebből a korinthusiak azt a következtetést vonták le, hogy Pál nem szavahítható, nem megbízható. Mit tesz erre az apostol? Megpróbál mentegődzni, magyarázkodik, próbálja védeni becsületét? Erre se ideje, se szük-

„De hű az Isten!”

(2Kor 1,18)

Bibliaolvasó kalauz

DECEMBER

1 Cs	Lk 4,38–44	Dán 6,2–29
2 P	Lk 5,1–11	Dán 7
3 Szo	Lk 5,12–16	Dán 8
4 V	Lk 5,17–26	Dán 9
5 H	Lk 5,27–32	Dán 10,1–11,1
6 K	Lk 5,33–39	Dán 11,2–20
7 Sze	Lk 6,1–5	Dán 11,21–45
8 Cs	Lk 6,6–11	Dán 12,1–4
9 P	Lk 6,12–16	Dán 12,5–13
10 Szo	Lk 6,17–19	Jón 1
11 V	Lk 6,20–26	Jón 2
12 H	Lk 6,27–36	Jón 3
13 K	Lk 6,37–42	Jón 4
14 Sze	Lk 6,43–46	Hag 1
15 Cs	Lk 6,47–49	Hag 2
16 P	Lk 7,1–10	Ézs 1,1–17
17 Szo	Lk 7,11–17	Ézs 1,18–31
18 V	Lk 7,18–35	Ézs 2
19 H	Lk 7,36–50	Ézs 3–4,1
20 K	Lk 8,1–3	Ézs 4,2–6
21 Sze	Lk 8,4–15	Ézs 5,1–7
22 Cs	Lk 8,16–18	Ézs 5,8–30
23 P	Lk 8,19–21	Ézs 6
24 Szo	Lk 8,22–25	Ézs 7
25 V	Lk 8,26–39	Ézs 8
26 H	Lk 8,40–56	Ézs 9
27 K	Lk 9,1–11	Ézs 10
28 Sze	Lk 9,12–17	Ézs 11
29 Cs	Lk 9,18–22	Ézs 12
30 P	Lk 9,23–27	Ézs 13
31 Szo	Lk 9,28–36	Ézs 14

sége nincs. Mert neki Krisztus becsületét kell megvédenie. Ezért kérdezi: vajon könnyelműen cselekedtem-e? Test szerint akarom, hogy nálam az igen igen és a nem nem legyen?

Pál azt is elmondja, miért nem ment el. Az ok: a gyülekezetben olyan állapotok uralkodtak, hogy bortal kellett volna jönnie, s ő ezt el akarta kerülni. Parancsoló úrként kellett volna megjelennie, de ő ezt el nem akarta. Tudja, hogy a gyülekezet Ura egyedül Krisztus, ő csak az öröm munkatársa akar lenni. Nem megszmóritani akarja a gyülekezetet, hanem megörvendtetni.

A végén fontos megjegyzés olvasható: Isten dicsőségére miáltalunk. Ez számunkra azt jelenti, hogy nemcsak Krisztus igaz és ámen, hanem a mi egész életünk is. Tudjuk jól, az ámen szó azt jelenti, igaz, úgy legyen. Ez azt jelenti, hogy Krisztus ígét nekünk kell hitelesítenünk a mi életünkkel, szavainkkal, cselekedeteinkkel. Micsoda óriási felelősség van a vállainkon. Rajtunk áll vagy bukik Krisztus becsülete e világban. Nekünk kell Isten hűségét és igazságát megjelenítenünk abban a környezetben, ahol élünk. Bár csak meg tudnánk ezt tenni! Bár csak minden szavunk, tettünk, egész életünk hirdeté: hű az Isten, és ezért mi is hűségesek vagyunk.

Kórházlelkészek Erdélyben

• KOLOZSVÁR

Buzogány Emese, Megyei Sürgősségi Klinika
Elérhetőség: e-mail: buzoganyemese@gmail.com,
tel.: 0740-368663

Balogh Gyöngyi, Onkológia

Elérhetőség: e-mail: gybalogh@gmail.com,
tel.: 0740-295770

Erdélyi Tünde, III-as belgyógyász

Elérhetőség: e-mail: erdelyitunde68@yahoo.com,
tel.: 0740-202151

• MAROSVÁSÁRHELY

Korodi Csaba, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: csabakorodi62@gmail.com,
tel.: 0723-331317

Lakatos Gabriella, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: lakatos.gabriella@gmail.com,
tel.: 0746-091941

• BRASSÓ

Magyari János, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: magyariioan@yahoo.com,
tel.: 0721-564553

• BÁNFFYHUNYAD

Lukács Margit, Városi Kórház

Elérhetőség: e-mail: lukacsmanyika@yahoo.com,
tel.: 0724-056691

• SEPSISZENTGYÖRGY

Orbán Edit, Megyei Kórház

Elérhetőség: e-mail: edit.orban@yahoo.ca,
tel.: 0729-807973

Legyünk az evangélium postásai!

1. Mi lett mássá Onesimus életében? Minden. Pál a fiának nevezte, „akit a fogásban szült”. Filemonnak azt írta az apostol, hogy Onesimust szeretett testvérként próbálja visszafogadni, aki a maga rendjén vissza is tért otthonába Pál levelével.

A kolossébeli gyülekezethez, valamint a Filemonhoz írt levelek ma is azért érdekes olvasnivalók, mert Onesimus az evangélium postása lett. Ezáltal pedig fontos szolgálatot teljesített. Legyünk mi is az evangélium postásai, akik „alkalmas és alkalmatlan időben” viszik az apostol örömeit: „és mindent, amit cselekesztek, szóval vagy tettel, mindent az Úr Jézusnak nevében cselekedjétek, hálát adván az Istennek és az Atyának Ő általa” (Kol 3,17).

E levél tulajdonképpen az apostol közbenjárása Onesimusért, a megszökött rabszolgáért, akit a bűn ejtett foglyul, és aki iránt Pál a bűnbocsánatot és a megmentő szeretetet hangsúlyozza. Figyelemre méltó, hogy az apostol a védőügyvéd szerepét ölti magára, aki szívén viseli mind a királyok, helytartók, fejedelmek, mind pedig a katonák, rabszolgák és minden más és közönséges ember sorsát.

Isten a legmostohább körülményeket is fel tudja használni nevének dicsőítésében, mert nemcsak a látványosan előkészített összejöveleket használhatja fel a környezetünkben élő emberek megsegítésére, hanem mindennapjainkat és azt a helyzetet, amelybe éppen beleke-

Pál apostol a római börtönben levelet ír Filemonnak

rültünk. Gyengélkedő állapotunk sem jelenthet akadályt az ő nevének dicsőítésében.

Luther így írt erről: „E levél mesterien kedves példát mutat a keresztyén szeretetre. Azt látjuk benne, hogyan törődik Pál a szegény Onesimussal, ura előtt mindenben képviseli, és úgy állítja be magát, mintha ő maga lenne Onesimus, aki vétkezett. Azonban ezt nem erőszakkal vagy kényszerrel teszi, amihez bizony-

nyal joga lenne, hanem lemondott e jogáról, s ezzel elérte, hogy Filemon is lemondjon saját jogáról. Éppen úgy, amint Krisztus is cselekedett az Atyával szemben. Tehát Pál is ugyanazt tette Onesimusért Filemonnal szemben. Mert mi mindnyájan a Krisztus Onesimuszai vagyunk, ha hiszünk őbenne.”

A levél olvasásakor rájövünk arra, miként változtatja meg az evangélium az ember életét: egyfelől az Istenhez való viszonyulásunkban, másfelől pedig az embertársainkhoz fűződő kapcsolatunkban. Azt is látjuk, milyen fontos az elkövetett bűnt, igazságtalanságot a megbocsátás ellenére is jóvátenni. Jelen esetben Onesimusnak vissza kellett térnie urához, s bár bocsánatot nyert, mindazonáltal az elkövetett jogtalanságot az emberek előtt helyre kellett hoznia.

Nagyfokú bölcsesség árad az apostol írásából. Pál bölcsen lép fel, nem parancsolóként, hanem felebarátként és testvérként, sőt Filemonnal szemben bizonyos alárendeltségi helyzetben. És ezáltal újra megnyerte testvérét az Úrban a maga kérésének teljesítésében. Az egyik bibliai kommentár találóan megjegyzi: „A levél példát mutat a keresztyén udvariasság és a szeretet törvényének betartása terén. Ha mindenki közülünk önmagát Onesimusnak tekintené, mint ahogy Pál tette, és közbenjárónak egyaránt, akkor nem lennének nehézségeink a testvéri kapcsolatainkban.”

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Arab vébé

Idén rendhagyó módon Katarban rendezik meg a labdarúgó-világbajnokságot. Az arab vébé igencsak elüt az eddig megszokott, többnyire európai és amerikai helyszíneken sorra kerülő tornáktól, sőt még a dél-afrikaitól, avagy a közös rendezésű dél-koreai-japán focivébétől is. Nemcsak azért, mert a nyári tikkasztó hőség miatt november-decemberben mérkőznek meg a csapatok, hanem azért is, mert első alkalommal nyújt otthont muszlim ország a legjobb futballcsapatoknak. Márpedig a Korán tanításai által az iszlám hittel összefüggő életszemlélet és jogrendszer bizonyos mértékig a nem muzulmán hitűekre, a vébében szereplő csapatokra és kísérőikre, valamint a fociszurkolókra is érvényes lesz. Nyilvánvalóan nem Allah dicsőítése vagy az imám hívogató szavára elvárt válaszadás által, hanem a helyi törvények betartása miatt. Katarban mint arab országban ugyanis tiltott a nyilvános alkoholfogyasztás, és ezen a világbajnokságon lesz először szextilalom, amire a drukereknek fel kell készülniük.

A kicsapongások tekintetében a focirajongókra a megszokottnál lényegesen szűkebb napok várnak. Aki eljut kedvenc válogatottjával a világbajnokságra, ahol nemcsak az eredmények érdeklik, hanem a hangulatán is szeretne javítani néhány korsó sörrel, annak nemigen lesz alkalma kitombolnia magát. És hiába epekedik az arab lányok után, nehezen jön össze egy kis futó kaland a szigorú szabályok miatt. Aki idén ilyesmiről álmodik, annak tudatosí-

Földönkívüli űrhajó? Dehogy, több milliárd dollárból épített futballaréna a katarai sivatagban

tania kell: Katar nem vendégmarasztaló ilyen téren. Mivel az egyéjszakás kaland, illetve a homoszexualitás illegális, sőt hét év börtönt vonhat maga után, a szurkolók súlyos büntetést kaphatnak, ha tartják magukat „szokásaikhoz”.

Az arab vébében nem lehet alapozni a dohai kormány elnéző álláspontjára. Arrafelé nem terjedtek el a liberális eszmék, és nem meghatározóak a szabad élethez (dorbézoláshoz) rendelt jogok. Dohában például elképzelhetetlen az, ami Budapesten történt a legutóbbi Eb-n: a bespiccelt holland szurkolók lehúgyozták az egyik pesti utcát, amint az akkoriban a világhálón terjedő videófelvétel tanúskodott róla.

A Korán ugyanis mindenkitől elvárja a józanságot, és védi az identitást. A Korán nem „elavult európai Biblia”, amelynek helyét fokozatosan átveszi a megengedő jogszabályozás, hanem élő valóság. Az „arab szentírás” nem engedi meg azt, ami mifelénk a fociszurkoló, sportrajongó, fesztiválózó rocker vagy a hétvégente más-más európai városban randalírozó egyén számára megszokott gyakorlat. Katar utcáit nem fogja összemocskolni senki sem, sőt még a sivatagban sem ítéltetik bolyongásra az esetlegesen ittas szurkoló. Ehelyett inkább hűvösre kerül a klímaberendezésekkel alaposan felszerelt börtönben. As-salamu alaykum! Vagyis béke veled!

| Dr. ÁBRÁM ZOLTÁN |

Mi kell ahhoz, hogy Istenhez forduljunk?

Beszélgetés Lázár Balázs nyárádmagyarósi lelkipásztorral

A vírus és a háború próbatétel az életünkben, ám a nehézségek közepette is kell kérnünk Istentől, hogy maradjunk hűségesek hozzá – vallja Lázár Balázs nyárádmagyarósi lelkipásztor, aki a gyülekezeti élet mellett arról is beszámol, hogy ősszel a faluban új parókiát avattak.

– Mit kell tudnunk a településről?

– Marosszék egyik igen tekintélyes falva volt. Már az 1567-es évi regesztrumban 32 kapuval van bejegyezve Marosvásárhely és Nyárádselye után. Magyaros a Felső-Nyárád-mente legnagyobb, a Kis-Nyárád völgyének az utolsó falva. A környék településeivel együtt a nyárádmagyarósiak már az 1550-es években a református hitre tértek. És bár nagy településként tartották számon, mintegy 250 évig mégis Berekeresztúr leányegyházközsége volt, 1799-ben vált önálló egyházközséggé. A jelenleg használatos templom alapkövét 1846-ban tették le, a hajó részét 1852-ben fejezték be, a torony viszont csak 1856-ban készült el. Érdekes, hogy a korábbi templomot azért bontották le, mert ingatag talajon állt, ma mégis egy kis katolikus hajlék fekszik a helyén (a katolikus közösség mintegy 20 tagot számlál).

– Miért épült olyan hosszú ideig a templom?

– Az építés azért húzódott el, mert a szabadságharc idején szünetelt a munka, a családok egymás között felosztották, ki melyik falért felel. Isten hajléka akkor közadakozásból épült fel, egyesek pénzt adományoztak, mások földjüket adták el, hogy támogassák az építkezést, a szegényebbek a kukoricatermésüket ajánlották fel. A faluban hallottam, hogy egyesek szerint volt

olyan is, aki mindkét tehenét eladta, hogy az árával hozzájáruljon a munkálatokhoz.

Mikor újították fel?

A templom berendezése az 1570-es években készült el, ekkor készítette el a kézdívsárhelyi Kolonics István orgonaépítő a 117. alkotását, a magyarósi 12 regiszteres orgonát. A templomot többször is javították, a teljes felújításra azonban 2014 és 2018 között került sor a kultuszminisztérium, a magyar kormány támogatásával és a hívek adományából.

– Hogyan alakult a gyülekezet lélekszáma?

– Mintegy 70 esztendővel ezelőtt, 1956-ban még 1200 lelket számlált a gyülekezet, azóta sajnos folyamatos apadás tapasztalható. Több mint kilenc éve szolgálom a gyülekezetben, azóta 45 gyereket kereszteltem, 92 alkalommal álltunk koporsó mellett, és 18 esküvőt tartottunk. Az elődöm feljegyzése szerint 1989 és 1999 között is sajnos arányaiban ugyanez volt a helyzet: 89 kisdédet keresztelt és 182 személyt temetett. 2013-ban 420 lelket számlált a gyülekezet, ma 370-en vagyunk. Lelkes gyülekezetéről van szó, létezik egy mag, amelyre mindig lehet építeni, ez mintegy 100 személyt tesz ki. Tavaly ötön konfirmáltak, idén sajnos senki – erre talán még nem volt példa a gyülekezet életében –, jövőre viszont kilenc konfirmandusunk lesz.

– Milyen hatással volt a gyülekezeti életre a vírus?

– A vírusos időszak rendkívül nehéz volt a gyülekezet életében, az alkalmak elmaradtak, a félelem kiült az arcokra. Próbálkoztunk azzal, hogy Isten igéje azért eljusson az emberekhez. Hamar létrehoztam egy Facebook-csoportot, ahova felkerültek az igehirdetések, illetve minden nap egy igét választottam, s magyarázattal együtt megosztottam a gyülekezet számára. Talán ennek köszönhető, hogy miután a korlátozásokat feloldották, a korábbi évekhez képest drasztikus apadást nem tapasztaltunk a templomlátogatottság terén. Istennek hála, hogy a nőszövetségi munka újraindult, idén már egynapos kirándulásra mentünk Torockóra. Sajnos a fiatalokat már nem tudtuk összeszedni, úgy tűnik, megszokták, hogy így is lehet. Persze feladni nem kell, próbálkozunk, hogy ismét elinduljon az ifjúsági munka. A nyáron például vakációs bibliahetet tartottunk a gyermekek számára.

– Milyen különleges alkalomra került sor az elmúlt időszakban?

– Idén ősszel hálát adtunk Istennek azért, hogy egy új parókia épülhetett fel a magyar kormány anyagi támogatásával. Az épület korábban felépült már, de éppen a vírushelyzet miatt tolódtott ki a hálaadási ünnepség megtartása, az eseményen – amelyen mintegy háromszázan vettünk részt – Kató Béla püspök és Soltész Miklós magyarországi államtitkár is jelen volt. A Budapest mellett található Tahitótfaluval 2017-ben kötöttünk testvérgyülekezeti megállapodást, azóta is jól működő kapcsolatról van szó, az ünnepségen Tahitótfaluból többen jöttek el velünk együtt örvelezni. Az elmúlt években több alkalommal is együtt voltunk velük, vagy ők látogattak el hozzánk, vagy mi hozzájuk, ám én az ifjúsági táborozásokat emelném ki, a két gyülekezet ifjai például együtt voltak a Balatonnál is.

– Mit üzensz az olvasóknak?

– A Zsolt 17,8-at szeretném mindenkinek a szívére helyezni: „Őrizz engem, mint szemed fényét, rejsz el szárnyaid árnyékába”. Életünk bármelyik helyzetében – akármilyen idők következnek – éreznünk kell: szükségünk van Isten segítségére. Úgy érzem, az elmúlt években sok mindenben bővölködtünk, mindenünk megvolt, amire szükségünk volt. Ilyen helyzetben az ember jobban bízik saját erejében, képességeiben, s talán ezért könnyebben elfordul az Úrtól. Szerintem a vírus és a háború próbatétel az életünkben, ám a nehézségek közepette is kell kérnünk Istentől, hogy maradjunk hűségesek hozzá. A szemünkre nagyon szoktunk vigyázni, mert anélkül nem tudnánk látni, s Isten csodálatos világát sem tudnánk szemlélni – e zsoltárban Dávid azt kéri, hogy így őrizze meg őt. Mi is kérhetjük a zsoltárróval együtt, őrizzen és rejszen el szárnyai árnyékába. Sokszor felteszem a kérdést a presbitériumnak és a gyülekezetnek: minek kell még történnie ahhoz, hogy az emberek visszaforduljanak Istenhez? Mindenekelőtt az, hogy magunkba nézzünk. Hálsnak kell lennünk neki naponta, és kérjük őt: őrizzen meg minket, családjunkat, népünket.

Fotók: Kiss Gábor

Hálaadó istentisztelet a nyárádmagyarósi református templomban a parókia felavatásának alkalmából

A külső feltételek erősítik hitünket

1. | Azóta a századok során minden nemzedék hozzátette a vívmányait, hitét, építő és megtartó alkotásait, és ezt követik a mai szolgálattevők is. Az elmúlt évtizedekben több egyházi ingatlan is megújult Marosvásárhelyen, az utóbbi évek pedig különösen nagy haladást tettek lehetővé. A munkálatok költségei meghaladták a 3 millió eurót, ebből 1,3 millió euró Magyarország kormánya és az egyházkerület támogatásából származik, további jelentős rész a vásárhelyi egyházközsegek kuratóriumának bevételeiből, emellett a város önkormányzata, a román vallásügyi államtitkárság, a marosi és maros-mezősegi egyházmegye, vállalkozók és több mint 760 egyháztág adományai is hozzájárultak a felújításokhoz.

Kató Béla püspök ünnepi beszédében elmondta: büszke világban élünk, amikor mindent az egyéni sikerek mértékével mérünk. Ilyenkor különösen fontos tudatosítani: egyedül Istené a dicsőség. Országoszerre szinte minden településen történt valami, ami visszaadta a reménységet, hogy Isten nem feledkezett meg rólunk. A püspök hozzátette: a külső feltételek segítik hitünk megmaradását a kisebbségi sorsban, és megköszönte a magyar kormány-

Az istentiszteleten a Musica Humana női kamarakórus szolgált

Fotó: Kiss Gábor

nak a segítséget, valamint a több mint ötszáz lelkipásztornak, gyülekezeteknek, gondnokoknak, presbitereknek és kivitelezőknek a fárad-

hatatlan munkát. Hálát adott azért, hogy Isten elvégezte a munkáját, és mi eszközei lehettünk ebben.

| BEREKMÉRI GABRIELLA |

Ráadás

A Marosvásárhelyi Református Kollégium épületének felújítására

1. | Szüleink és a házukban megforduló felnőttek néha suttogva, máskor félhangosan meséltek ezt-azt a „rég” világról, ahol egyház, iskola, család, közösség egymással harmóniában élt. De ez nekünk annyira távolinak tűnt, mint a dinoszauruszok kora. Apám kertészs közben dúdolta a Székely Himnusz, így tanultam meg. Ha bizalmasabb beszélgetésre került sor, a telefonra jó sok párnát tettünk. Bizonyos dolgokról nyíltan szoltunk, másokról meg nem, ez magától értetődő volt.

Néha bekopogtatott otthonunkba egy-egy idegen nyelven beszélő ember, fél órával később (véletlenül véletlene...) néhány lelkész is baráti látogatásra érkezett. Majd kiderült, mindannyian, még az idegen is, a vallásórák tartásának folyamatában és a keresztyén oktatásban érdekelt, így erről beszélgettek egész délután. Talán ekkor hallottam először a szomszéd szobából átszűrődve azt a félmondatot, hogy mennyire könnyebb lenne, ha meglennének az iskoláink... Iskoláink? Milyen iskoláink? – A kérdőjel ott maradt szívemben...

1976. Ekkor lettem „bolyais”. Semmit nem tudtam a Bolyai múltjáról. Legfeljebb csak annyit, hogy „menő” a sul, van könnyűzene-együttese, sikerült is belegitároznom magamat. Az iskola összesen két, 15-20 wattos erősítőjét és a dobfelszerelést a díszterem színpadán tárolták, így a próbákat is ott tartottuk. Esmélésem az első próbával kezdődött. Mert a díszteremben a színpaddal szemközti karzaton egy – igaz, működésképtelen – orgona volt! „Iskolában? Minek? Orgonának templomban a helye!” – gondoltam. „Hacsak nem a díszterem volt templom...” – folytattam a morfondírozást.

Majd kívülről is szemügyre vettem a termet. A főbejáratnak sötétbarnára festett ajtókerete volt. De az olajfestéken átütött egy régi felirat, viszonylag olvashatóan. S akkor, amikor a múltól nem volt szabad hangosan beszélni, ez a kommunista hanyagsággal lefestett felirat azt kiabálta nekem: a díszterem egykor tényleg templom volt. Még abban a korban, amikor iskola, egyház, család, társadalom harmóniában élt, abban a letűnt korban, amiről szüleink suttogtak mesének tűnő dolgokat...

E lemázolt feliratnak köszönhetően kezdtem el érdeklődni, kutatni, felfedezni református iskoláink múltját. S hiszem, hogy Isten e felirat által már akkor kijelölte helyemet iskoláink újraindításának munkájában.

Sok évvel később már a sepsiszentgyörgyi református kollégium igazgatójaként látogattam egykori iskolámba. Szomorúan állapítottam meg: a díszterem főbejáratát újra lefestették, az átütő felirat végleg eltűnt. De lelkemben ott maradt az emlék, a felismerés, az indulás. S nem hagyott nyugton. Boldog-boldogtalannak meséltem ifjúkori emlékeimet – ott kell lennie egy feliratnak! – abban a reményben, hogy valaki meghallja.

Nemrég Benedek Zsolt igazgatóval egy parajdi értekezleten találkoztunk. Örömmel hozta a fényképet bizonyoságul annak, hogy kérésem meghallgattatott, s a marosvásárhelyi kollégium dísztermének bejárata fölött ismét olvasható:

KERESSETEK ELŐSZÖR ISTENNEK ORSZÁGÁT ÉS AZ Ő IGAZSÁGÁT...

Köszönöm, Istenem! Köszönöm, Zsolt, és köszönöm, gondos restaurátorok, munkavezetők, építészek, tervezők, támogatók. Mindenkinek köszönöm. Egy majdnem 50 éves álom vált valóra, de hát ez az Isten szerinti álmok természet, Jákobtól és Józseftől kezdődően egészen... Jánosig. Mert hogyan is folytatja Jézus ezt a mondatot? „Keressétek Isten országát (...) és mindezek (még az eltűnt felirat is!) ráadásaként megadatnak majd nektek” (Mt 6,33).

| BUSTYA JÁNOS |

Kereszt(yén)rejtvény

	2	TESTVÉR (TÁJ.)	EZRED-TAGOK !	MELLET-TEM	FÉLIG-MEDDIG			TELEPY KÁROLY FEST-MENYE	FÉM-ÖTVÖZET (RÖV.)	ELEKT-RONCSÓ-TÍPUS	BEC. ETELKA	PRENSA ...; KUBAI HIRÜGY-NÖKSÉG	PÁRBAN GYÓN !	JOBB-LAB !	TÉBOLY	PÁRIZS EGYIK BÚSZKE-SÉGE
... COHEN; IZRAELI SZÍNÉS							1									
DISZNÓ-SZÓR							SZERB FFINEV							ÁLOM-BELI ! RANG-JELZŐ		
OLDALT TAPOS !			NÉMÁN TEVŐ ! VADAS-KERT				IDE-ODA MOZGAT						IRODA (NÉM.) HAVASI TAVACSKA			
ÖRÖKKÉ-VALÓSÁG				ÉSZAK KÉRDŐ-SZÓ			BORÓKA-PÁLINKA			KEREK, CSOKIS SÜTI FELEKI !						
NEWTON		IGEN (ANG.) VESD ÖSSZE (RÖV.)				TEVE-PÚPOK !	LÍRA	FRANCIA DIVAT-MAGAZIN	ÁLLÓ-VÍZ	KOSZTO-LÁNYI HÖSE (KORNÉL)	BEÁLL ! ÉVA EGYIK FIA	... LEINO; KÖLTŐ NÁD-SZÁLAK !			BESZED ! CSONT-BAN KE-RESSE !	
ENYÉM, TIÉD, ... (JÓKAI)				DOBOZBA PILLANT KELVIN								KOA-GULÁL ANGYAL-RANG				
													BOLGÁR PÉNZ SZOLM. HANG			
„Az egyházi évet az örökkévalóság vasárnapja zárja, amely advent első vasárnapja előtt egy héttel van, ...” (folytatás a rejtvényben)						NÉMÁN INAL !			NYAK-KENDŐ (ANG.) KELET			ÉRZÉK-SZERV KÖZÉP-FÜL !		LENGYEL ÍRÓ (JÁN) LÍTER		
	3															

| Készítette CSATLÓS JÁNOS |

Gasztrosarok

Édesburgonyás/sütőtökös brownie

Két nagyszerű, egészséges, tápanyagdús őszi zöltség, amely rengetegféle módon felhasználható, legyen szó desszertekről vagy akár ételtelekről: ez a sütőtök és az édesburgonya, vagy ahogy sokan említik, batáta. Én édesburgonyát használtam ehhez a brownie-hoz, amely egyébként most vegán verzióban készül. Nagyon finom, ragacsos, tunkolós, igazi napindító energiaszettel lehet, akár reggeliként is fogyasztva.

Hozzávalók

Egy nagy vagy két kisebb darab édesburgonya (kb. 4-500 g), sütőtökből is nagyjából ennyi mennyiség, ha azzal készítenénk (sülve kb. 450 g); 100 g datolya, vízbe áztatva egy vaníliarúd kikapart magjával vagy bármilyen más vaníliaaromával (elég, ha a víz épp ellepi); ha cukormentesen szeretnénk, vagy egészségesebb alternatívával, akkor adjunk hozzá ízlés szerint eritritet, kb. 100 grammot, de agavészirup is mehet bele 3-4 kanállal (természetesen fehér cukrot is használhatunk, elég belőle 100 g); 3 ek mogyoróvaj vagy kesuvaj (egyéb magvaj is jó); 7 ek kakaópor; 150 g zabpehelyliszt.

A tetejére:

1 tábla fekete csoki (80-100 g); 2 ek kókuszolaj, még jobb, ha érzik is rajta a kókuszíz (napraforgóolaj is jó); mandula, dió, kókuszpehely vagy kókuszreszelék a szóráshoz.

Elkészítés

Az édesburgonyát hámozzuk meg, vágjuk nagyobb darabokra, és addig süssük a sütőben, amíg megpuhul. Főzhetjük is, ha gyorsabban

szeretnénk végezni, de az ízek és vitaminok miatt jobb a párolás vagy sütés. Egészben, héjában is sültet (utólag ezt majd távolítsuk el), villával kissé megszurkálva.

Amikor már nem túl forró, tegyük aprítógépbe, és turmixoljuk simára. Ennek hiányában, ha alaposan megfőtt, krumplitoróval, villával is pürésíthetjük.

Adjuk hozzá a datolyát, nem kell nagyon lesepgetni a víztől, lehet, hogy kelleni fog majd, ha túl sűrűnek ítéljük a végén a masszát. Mehet ez is az aprítógépbe, ha lassan viszi, mehet bele kevés víz, amiben a datolya volt áztatva.

Kiszedjük az édesburgonyás, datolyás masszát egy tálba, hozzákeverjük a mogyoró-

vajat, ízlés szerint az édesítőt (mivel a datolya is édes, így cukorból is kb. 3-4 evőkanállal elég), és hozzákeverjük a 7 evőkanál kakaót. Dolgozzuk simára. Krém- vagy pudingszerű állaga kell legyen. Forgassuk bele a zabpehelylisztet (a zabpehelyt kávédarálóval is lisztté őrölhetjük), majd az egészet simítsuk a sütőformába. Elég sűrű kell legyen a végeredmény, nehezebben kenhető, de semmiképp túl kemény.

Süssük 200 fokon kb. 20 percig.

Miután megsült és kissé kihűlt, olvasszuk meg a csokit az olajjal, és kenjük a brownie tetejére.

Szórjuk meg a csokis tetejét darabolt mandulával, dióval, kókusszal, ami van otthon.

Fogyasszunk el belőle egy jó nagy szeletet, de inkább kettőt, egy pohár meleg kakaó mellé.

| SZABÓ ANITA |

Aki Isten beszédét szólotta

Csiha Kálmán püspök halálának 15. évfordulójára

„Ör helyemre állok, és megállok a bástyán, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek én.” (Hab 2,1)

Csiha Kálmán ör helye három bástyán teljessé vált ki: a lelkipásztori, esperesi és püspöki tisztségben. Annak a gyülekezeti bástyának, amelyre Isten ör állóként helyezte őt, négy szintje volt: Arad-Gáj, Gogánváralja, Marosvásárhely-Szabadi út, Marosvásárhely-Gecse utca. Odatartozott lelkipásztor feleségével, Emesével együtt, szívvel-lélekkel a gyülekezetek minden tagjához, ahova őt Jézus mint az ő tanítványát elküldte, hogy szólja az evangéliumot.

A hivatásának élő lelkipásztor semmilyen körülmények között nem feledkezhet meg azokról, akiket a jó Pásztor reábizott mint juhait és bárányait. Úgy helyezte az ige üzenetét a szívekbe, hogy az tegye a hallgatókat Istenhez tartozókká, neki engedelmeskedőkké. Prédikációjának hatása gyülekezeteiben a szeretetközösségek, a bibliával foglalkozó csoportok létrejöttéhez, a nagy lélekszámú Gecse utcai gyülekezetből több önálló és élő gyülekezet születéséhez vezetett.

Csiha Kálmán a negyedik szolgálati helyet, az akkor 18 ezer lelkes Gecse utcai gyülekezetet Krisztus oly gyönyörűséges igájának tekintette, amelyet csak másokkal megosztva szabad és lehet hordozni. A Cserealjai, a Ludas utcai, a Tulipán utcai, a Vihar utcai, a medgyesfalvi gyülekezetek a szolgálata által született „gyermekének” is tekinthetők.

Csiha Kálmán második bástyája, ahova Isten és választói állították, a Marosi Református Egyházmegye volt. A kommunista hatalom által is nehezítette az egyház munkáját, hogy a történelmi egyházmegyék egy részét megszűntette, illetve nagyobb egységekbe tömörítette, hogy minél kevesebb vezetővel, minél könnyebben vigye keresztül akarátát. Így vált a Marosi Egyházmegye az egyházkerület legtöbb gyülekezetet magába foglaló egyházmegyéjévé. Csiha Kálmán 1981 januárjától 1990 májusában történt püspökké választásig állt e nagy bástyának a tetején ör állóként. Az 1982. március 2-án tartott első egyházmegyei közgyűlésen elhangzott esperesi jelentés szerint a Marosi Egyházmegye 96 anya-, 28 leány- és 38 szórvány egyházközségnek összesen 105 ezer lelket kitevő közösségből állt. E közgyűlésen elhangzott szavai saját tulajdonságai voltak, de szolgálatának velejárói is: „Szeressük jobban Istent, a gyülekezeteket és egymást, mert ez Jézus parancsa. Mi nemcsak hitközösség, hanem szeretetközösség vagyunk. Munkálkodjunk a gyülekezetek közötti szeretet erősödésén. Nem szabad elhagyni egymást. Segéllyel támogassuk a kicsiny gyülekezeteket. Mindennél szeressük jobban azt az ügyet, amelynek szolgálatára beálltunk. A felekezetek és népek közötti békesség teszi nyilvánvalóvá, hogy Krisztus egyháza ökumenikus szeretetközösség. Vigyázzunk egyházmegyéink légkörére!”

Egyházmegyei tanácsuléseken elhangzott bibliai igemagyarázatai sehol sem jelentek meg nyomtatásban. E tanácsuléseken készült jegyzeteim alapján halálának 15. évfordulóján ezúton nyilvánossá teszem néhány gondolatát, amely tükrözi életét és szolgálatát. 1982. november

Alapköltétel Kökösen 1999-ben. Virággal a kezében Csiha Kálmán püspök, mellette (jobbra) Székely József

Fotó: Somogyi Botond (archív felvétel)

5-én tartott tanácsulésen Mt 8,14–17 alapján mondta: „Péter apostol háza után gondoljunk a mi nagy házunkra, egyházmegyéink gyülekezeteire. Ezeknek mind az Úr Jézus belépésére van szüksége. A lázas betegnek Jézus megfogja a kezét, elhagyja őt a ház. Milyen sok ilyen lázas gyülekezet van. Legyünk mi is gyógyulást vivők. Jézus velünk jön, ha az ő tanítványai vagyunk. Áradjon belőlünk Jézus lelke.” 1983. június 22-én az Ef 2,22 (együtt építették Isten hajlékává a Lélek által) alapján a következőket mondta: „Az együtt Isten ajándéka, amelyben ott van Isten kegyelme. De ezt mindig meg akarja törni a Sátán. Isten azt mondja: együtt. A Sátán azt, hogy: külön, velem. Az építettek pedig azt jelenti: valaki kezébe vesz. Isten kezébe vesz, és együtt épít, az ő hajlékává a Lélek által. A Lélek a legfontosabb. Meg kell keresni az elvesztett Lelket. Isten hajlékában ott legyen Isten szeretete.” Az 1985. június 12-i tanácsulésen elhangzott, az ApCsel 16,7–10 versei szerint: „Egy kis csoport elindul egy irányba, de nem engedi őket a Szentlélek. Más lenne az élet, ha mindig a Lélek vezetne. Istentől jövő irányváltoztatásnak kell megtörténnie elsősorban a szívünkben.” Az ugyanazon év augusztus 6-án tartott pénztárnapon az 1Kir 19,3–13 alapján tartott bibliai bevezetőjéből az alábbiakat közlöm: „Illyéshez hasonlóan mi is sokféle módon közelítjük meg Istent. Meddig jutottunk el az ő látásában: szélviharig, földrengésig, tűzig? Akkor érünk el hozzá, amikor a szelíd hangban látjuk meg. Ez a szeretet hangja, Jézus hangja. Illyés akkor lett igazán prófétává.”

Csiha Kálmán Isten igéjével közelített minden kérdés felé. Ő vezette be, hogy az egyházmegyei tanácsulésekhez, lelkészértekezletekhez hasonlóan az egyházmegyei pénztárnapok is bibliaórával, Isten igéjével kezdődjenek. Sokszor figyelmeztette a vezetése alatt levő lelkipásztorokat a válságos politikai és gazdasági időben: „Ha valamit el akartok érni, a pálinka-

tokat adjátok oda, és ne a lelketeket”. Esperesi vizitációk rendjén számonkérte a Historia Domus vezetését és az egyházmegyei tanács határozata alapján az évi 150 család meglátogatását is többek között.

Harmadik bástyája a püspökség volt. Akkor töltjük be küldetésünket, ha életünk Istennek való odaadás és neki való szolgálat lesz tiszta lelkiismerettel (Rm 12,1 és 2Tim 1,3). A hit Istennek való engedelmisség, kegyelmére való hallgatás is. A mi életterünk a teremtett világ, de nem a világhoz szabjuk magunkat, hanem Krisztushoz. Az igazságot, az alázatosságot, a szelídséget és a szeretetet senkitől sem sajátíthatjuk úgy el, mint Jézustól.

Krisztus alázatához, szelídségéhez és szeretetéhez hasonló igyekezett lenni Csiha Kálmán püspök is. Akiről ragyog Isten tisztelete, nevének megszentelése tiszteletet érdemel, emberi gyengeségei, botlásai, hibái dacára. A püspökség épületében dolgozókhöz, az Igazgatótanács, a Püspöki Szék tagjaihoz, a belföldi és külföldi látogatókhoz, vendégekhez ezzel a lelkülettel fordult. Így sok barátot, támogatót szerzett azoknak a megvalósításához, amelyek püspöki szolgálatának tíz éve alatt létrejöttek. Ezek közé sorolhatjuk a Kolozsvári Református Kollégiumot, a Bethlen Kata Diakóniai Intézetet, a Marosvásárhelyi Diakonisszaképző Intézetet, a Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontot, a teológia épületének manzárdosítását, az *Üzenet*, az *Igehirdető* és a *Református Család* lapok létrehozását és sok minden mást.

„Deus (...) nos (...) habet”, Isten magáénak akar minket. E felfoghatatlan kegyelem az egyedüli lehetőség az üdvre. Aki ezt nem utasítja vissza, hallani fogja Jézus szavát: „Jól vagyon jó és hű szolgám (...) menj be a te Uradnak örömébe.” Ebben az ígértben – amely minden Krisztusban hívót megillet – emlékezzünk kegyelettel Csiha Kálmán atyánkfőre halálának 15. évfordulóján.

Felújították Magyarfodorháza templomát. A fodorházi közösség társegyházközsége Bodonkútnak, Magyarmacskásnak és Ördögkeresztúrnak, leányegyházközségként Kisküllő, szőrványként pedig Magyarderzse és Páncélcseh tartozik ugyanide. Az október 15-én tartott istentisztelet alkalmával Kató Béla püspök hirdette az igét, aki biztatta a gyülekezetet, hogy még akkor is, ha romosnak és reménytelennek tűnne a helyzet, Isten kirendeli a szolgákat, akik alkalmasak a hivatás betöltésére, és küld erősítést a közösségnek. A templomba járó híveknek az a feladata, hogy a legnehezebb

helyzetekben is igazi imádságban szóljanak az Úrhoz, amely őszinte, bűnbánó, a jövőre is tekint, és reménykedik. A fodorházi templom megújulása is benne volt Isten tervében, a megtelt padok pedig bizonyítják, hogy mindvégig a gyülekezet mellett állt az Úr. Az eseményen Bibza Gábor kolozsvári esperes szolt az egybegyűltökhöz, majd Gáspár Károly lelkipásztor köszöntötte a gyülekezetet, és jelen voltak a frízöldi de Bloem család tagjai is, akik egy alapítványon keresztül évente támogatják a társult egyházközség gyülekezeteit. Az alkalmon a kolozsvár-kerekdombi gyülekezet Crescendo kórusa szolgált, emellett az ünnepségen Tussay Gizella gyülekezeti tag és unokája, Kovács Jázmin, valamint Bíró Gizella és Gáspár Szilárd szavalatai hangzottak el.

Hirdetés

Úrvacsorai kiskehely
rozsdamentes anyagból,
generációkon átívelő
használatra

www.szekelymuvek.hu
E-mail: szekely94bt@gmail.com
Tel.: +36 30299 5129

Toronyjavítás
-festés
-bádogozás

LUKÁCS ALPIN'S **0744 612 079**

Kisküllő 1894-ben épült temploma is megújult. A 25 lelkes, főleg idősekből álló gyülekezet életében meghatározó pillanat volt, hogy sikerült rendbe tenni a templomot. A helyiek odaadón vettek részt az épület és környéke rendezésében, takarításban, a hálaadó istentisztelet előkészítésében. Az október 15-én tartott istentiszteleten Kató Béla püspök hirdette az igét. A püspök elmondta: világunkban eluralkodik a gonoszság, háború, az ellentétek, félelemben élünk, és amikor Isten felé fordulunk, sokszor csak kétségbeesésünknek adunk hangot. De fontos belátnunk, hogy a világ sorsát nem mi döntjük el, és nem a háborút szítók kezében van a hatalom, hanem Isten kezében. A kis gyülekezet több évszázados megmaradása bizonyítja: az isteni szeretetet nem lehet senkitől megvonni. Ő a legkisebbekről is gondoskodik – hangsúlyozta az igehirdető. Majd hozzátette: nagyobb a remény a megmaradásra, ha a közösségnek van temploma, amely köré oda tud gyűlni. Gáspár Károly lelkipásztor néhai Pap Károly bácsira, a gyülekezet egykori gondnokára emlékezett, akinek nagy álma volt a templom rendbetétele, és sokat is harcolt érte. A stafétát mára Török Lenke és Károly bácsi lánya, Pap Erzsébet vette át.

Hálaadás Bodonkúton. Nagy munkálatokat tudhat maga mögött a szamosháti gyülekezet, hiszen kívül-belül rendbe tették a javításra szoruló hajlékukat. A templom falai fokozatosan távolodtak, virágként kezdtek lassan szétnyílni, és nagy repedések jelentek meg az épület oldalán, így „össze kellett varni” azt. Látványos változás a templomon, hogy fehérek lettek az eddigi zöld falai, és lecserélték a 70 éves pléh templomtetőt cseres fedélre – részletezte Gáspár Károly lelkipásztor, aki hét egyházközségért felel a szamosháti szőrványban. A felújítások során visszakerültek a mennyezetre az eredeti 1751-es Umling Lőrinc-kazetták másolatai.

Fotók: Kiss Gábor

Az eredeti darabokat Kolozsváron az Erdélyi Néprajzi Múzeum őrzi. A hajlék 1908-ban épült – valójában átépítették az előző, középkori templomot, amely használhatatlanná vált, megtartva néhány részletét. Az október 16-án tartott ünnepségen Kató Béla püspök hirdette az igét, majd Bibza Gábor kolozsvári esperes köszöntötte a gyülekezetet. Az ünnepségen jelen volt egy kilenctagú csoport a hollandiai Dalfsenből, akik munkájukkal segítik az egyházközséget.

Kalotaszegi
Orgonaeépítő
Manufaktúra
vállal

orgona- és harmóniumjavítást, hangolást,
építést és átépítést, illetve
keres kidobásra itélt, javíthatatlan hangszereket,
továbbá gyümölcsfa- és bukszustörzset.

Kovács Tibor
tel: 0742-503.803, tajpankov@yahoo.com
<https://www.facebook.com/Orgonarestauralas>

ÜZENET

ISSN 1223-8848
Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.
Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro
<https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet> • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.
Tipográfia: IDEA PLUS
Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

